

**Ekspertyza ornitologiczna i
chiropterologiczna**

Gminny Ośrodek Kultury i Sportu

ul. Pawła Olszewskiego 2

07-325 Boguty-Pianki

Wykonawca:

ZWB SERINUS Hanna Chromińska
Kańkowo, ul. Jana III Sobieskiego 7
07-320 Małkinia Górna

Zamawiający:

Urząd Gminy Boguty-Pianki
Aleja Papieża Jana Pawła II 45
07-325 Boguty-Pianki

Małkinia Górna, 31.08.2022

Spis treści

- 1 Wstęp
- 2 Charakterystyka obiektu
- 3 Cel i metody badań
- 4 Wyniki badań
- 5 Podsumowanie
- 6 Bibliografia

1. Wstęp

Większość obiektów antropogenicznych (budynków mieszkalnych i użytkowych) to potencjalne miejsca występowania chronionych gatunków ptaków i nietoperzy, dlatego należy traktować je jako ich siedliska, podlegające ochronie prawnej.

Gatunki najczęściej gniazdujące w takim siedlisku to: bocian biały (*Ciconia ciconia*), bogatka (*Parus major*), dymówka (*Hirundo rustica*), gołąb miejski (*Columba livia f. urbana*), grzywacz (*Columba palumbus*), jerzyk (*Apus apus*), kawka (*Corvus monedula*), kopciuszek (*Phoenicurus ochruros*), mazurek (*Passer montanus*), modraszka (*Cyanistes caeruleus*), oknówka (*Delichon urbicum*), pliszka siwa (*Motacilla alba*), płomykówka (*Tyto alba*), pójdzka (*Athene noctua*), pustułka (*Falco tinnunculus*), puszczyk (*Strix aluco*), sierpówka (*Streptopelia decaocto*), sroka (*Pica pica*), szpak (*Sturnus vulgaris*), wróbel (*Passer domesticus*).

Nietoperze wykorzystują obiekty antropogeniczne jako miejsca schronienia, rozrodu i zimowania. Gatunki stwierdzone w budynkach to: borowiec wielki (*Nyctalus noctula*), gacek brunatny (*Plecotus auritus*), gacek szary (*Plecotus austriacus*), karliki (*Pipistrellus* sp.), mroczek posrebrzany (*Vespertilio murinus*), mroczek późny (*Eptesicus serotinus*), nocek duży (*Myotis myotis*), podkowiec mały (*Rhinolophus hipposideros*).

Obydwie grupy zwierząt są prawnie chronione na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie gatunków dziko żyjących z dnia 6 października 2014 r. W przypadku konieczności przeprowadzenia prac związanych z termomodernizacją lub likwidacją budynku konieczne jest wskazanie rozwiązań zapewniających wyżej wymienionym gatunkom odpowiednie miejsca do schronienia i rozrodu.

2. Charakterystyka obiektu

Budynek Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu ul. Pawła Olszewskiego 2 w Bogutach-Piankach na działkach ewidencyjnych 688/4 oraz 689/9.

W budynku funkcjonują:

- Gminny Ośrodek Kultury i Sportu
- Przedszkole
- Klub Seniora
- Ochotnicza Straż Pożarna

Budynek składa się z dwóch części – starsza wybudowana w latach 80-tych XX wieku w technologii tradycyjnej, nowa – docieplona.

Dane techniczne budynku:

- powierzchnia zabudowy: 463,70 m²
- powierzchnia użytkowa: 1 220,30 m²
- kubatura: 2861,80 m³

Dane techniczne części starszej:

- dwukondygnacyjna, częściowo podpiwniczona, z poddaszem nieużytkowym
- w piwnicy: hall, sala klubowa, łazienki i WC, magazyny, pomieszczenia techniczne, kotłownia
- na parterze: hall, sala widowiskowa, pokoje, WC, pomieszczenia socjalne, garaże
- na piętrze: hall, pokoje, magazyn, WC
- ściana zewnętrzna nieocieplona, tynk + mur z cegły dziurawki na zaprawie cementowej o gr. 40 cm + tynk
- ściana zewnętrzna przy gruncie nieocieplona, tynk + mur z cegły dziurawki na zaprawie cementowej o gr. 40 cm + tynk
- podłoga w piwnicy w części użytkowej nieocieplona, glazura + podkład z betonu chudego 30 cm + piasek średni 30 cm
- podłoga w piwnicy w części technicznej nieocieplona, podkład z betonu chudego 30 cm + piasek średni 30 cm
- strop nad nieużywanym poddaszem nieocieplony z bloczków z betonu komórkowego o grubości 30 cm + tynk
- dach nieocieplony, blacha + deskowanie
- strop nad kotłownią nieocieplony, glazura + ściana z bloczków z betonu komórkowego o grubości 30 cm + tynk
- strop zewnętrzny nad kotłownią nieocieplony, ściana z bloczków z betonu komórkowego o grubości 30 cm + tynk
- komin kotłowni ceglany, tynkowany
- dach nad częścią parterową z kotłownią nieocieplony, papa + 30 cm żelbetu
- okna zewnętrzne PCV i drewniane
- drzwi
- wejściowe PCV (główne, tylne, na piętrze balkonowe), przeszklone, nieszczelne
- drzwi zewnętrzne drewniane i stalowe do kotłowni nieszczelne

Dane techniczne części nowej (dobudówki):

- jednokondygnacyjna, parterowa – garaże i szatnia
- ściana zewnętrzna ocieplona, tynk + mur z pustaków gr. 25cm + 5 cm styropianu + tynk
- podłoga w garażu nieocieplona, podkład z betonu chudego 30 cm + piasek średni 30 cm

- dach ocieplony, blacha + deskowanie + 10 cm styropianu
- drzwi garażowe z blachy, ocieplone 5 cm styropianu

Budynek posiada przyłącze wodociągowe, kanalizacyjne, energetyczne i telekomunikacyjne.

Obiekt wyposażony jest w instalacje wodno-kanalizacyjne, grzewcze, elektryczne oraz instalację odgromową.

Fotografia 1. GOKiS – widok od strony północnej – od lewej: dobudówka, stara część, komin kotłowni (fot. H. Chromińska).

Fotografia 2. GOKiS – widok od strony wschodniej - dobudówka i stara część (fot. H. Chromińska).

Fotografia 3. GOKiS - widok od strony południowej (fot. H. Chromińska).

3. Cel i metody badań

Termin, w jakim zrealizowano badania wykluczał możliwość stwierdzenia, czy budynek jest miejscem gniazdowania ptaków (sezon lęgowy ptaków potencjalnie gniazdujących w budynku już się zakończył – wyjątkiem był bocian biały gniazdujący na kominie kotłowni). Aktywność dostrzeżonych przy budynku nietoperzy sugerowała ich obecność w szczelinach budynku.

Pierwszym etapem badań był wywiad z użytkownikami budynku na temat zaobserwowanej obecności nietoperzy i ptaków. Z uzyskanych informacji wynikało, że w budynku sporadycznie odnotowywano obecność nietoperzy (gatunek nieznany). Jako gatunek ptaków, który najczęściej obserwowano na budynku wymieniano parę bocianów, kawki, sierpówki i mazurki. Drugim etapem badań była kontrola stanu elewacji budynku i sporządzenie dokumentacji fotograficznej. Kontrola została przeprowadzona przez dwóch obserwatorów w dn. 9.08.2022 r. w godzinach 10.00-12.00, 19.08.2022 r. w godz. 12.00-14.00 oraz w dn. 22 sierpnia 2022 r. w godz. 19.00-21.00. Obserwacje przeprowadzono za pomocą lornetki Bushnell 10x50 oraz celownika termowizyjnego Delta Optical Neon S1. Dokumentację sporządzono przy pomocy aparatów fotograficznych NIKON COOLPIX P950 i SONY DSC-HX400V. Celem obserwacji było stwierdzenie czy na elewacjach z zewnątrz budynku występują gniazda lub ich resztki oraz ślady obecności zwierząt (białe plamy kału, ślady otarcia ogona pod bruzdami w elewacji na zewnątrz itp.). Podczas obserwacji odnotowano również aktywność ptaków przebywających w pobliżu budynku.

4. Wyniki badań

Miejsca potencjalnego i potwierdzonego bytowania ptaków oraz nietoperzy na elewacjach GOKiS przedstawiają fotografie 4-.

Fotografia 4. GOKiS – południowo-wschodni narożnik dobudówki (fot. H. Chromińska). Potencjalne miejsce gniazdowania ptaków i schronienia nietoperzy.

Fotografia 5. GOKiS – dach części starszej (fot. H. Chromińska). Kominy – potencjalne miejsce schronienia nietoperzy, brak śladów gniazdowania ptaków.

Fotografia 6. GOKiS – komin kotłowni (fot. H. Chromińska). Potencjalne miejsce schronienia nietoperzy, gniazdo bociana białego (*Ciconia ciconia*).

Fotografia 7. GOKiS - komin kotłowni (fot. H. Chromińska). Młody bocian biały (*Ciconia ciconia*).

Fotografia 8. GOKiS – narożnik północno-zachodni (fot. H. Chromińska). Potencjalne miejsce schronienia nietoperzy, brak śladów gniazdowania ptaków.

Fotografia 9. GOKiS - elewacja zachodnia (fot. H. Chromińska). Odkształcone drzwi metalowe - potencjalne miejsce gniazdowania ptaków.

Fotografia 10. GOKiS – elewacja północna. (fot. H. Chomińska). Potencjalne miejsca gniazdowania ptaków i schronienia nietoperzy – szczeliny w ścianie i pod dachem.

Fotografia 11. GOKiS – elewacja północna. (fot. H. Chomińska). Potencjalne miejsca gniazdowania ptaków i schronienia nietoperzy – szczeliny w ścianie i za rynną.

Fotografia 12. GOKiS – elewacja północna (fot. H. Chromińska). Szczelina pod rynną - potencjalne miejsce schronienia nietoperzy.

Fotografia 13. GOKiS – elewacja północna (fot. H. Chromińska). Ślady bytowania bocianów i niezidentyfikowanych ptaków – gałęzie z gniazda, odchody na parapetach i balkonie.

Fotografia 14. GOKiS – elewacja wschodnia (fot. H. Chromińska). Szczeliny pod parapetami i balkonem - potencjalne miejsca schronienia nietoperzy. Brak śladów gniazdowania ptaków.

Fotografia 15. GOKiS – elewacja wschodnia (fot. H. Chromińska). Szczelina pod parapetem - potencjalne miejsce schronienia nietoperzy. Brak śladów gniazdowania ptaków.

Fotografia 16. GOKiS – elewacja wschodnia (fot. H. Chromińska). Szczelina pod balkonem - potencjalne miejsce schronienia nietoperzy. Brak śladów gniazdowania ptaków.

W trakcie obserwacji na budynku GOKiS i w jego najbliższym otoczeniu stwierdzono obecność następujących gatunków ptaków: bocian biały (*Ciconia ciconia*), bogatka (*Parus major*), dzwonek (*Chloris chloris*), gawron (*Corvus frugilegus*), kawka (*Corvus monedula*), kopciuszek (*Phoenicurus ochruros*), mazurek (*Passer montanus*), modraszka (*Cyanistes caeruleus*), sierpówka (*Streptopelia decaocto*), sroka (*Pica pica*), wróbel (*Passer domesticus*). Ptaki te na budynku gniazdowały, odpoczywały lub konsumowały pokarm. Na budynku znajduje się jedno zasiedlone gniazdo bociana białego oraz ślady obecności niezidentyfikowanych ptaków (białe plamy kału, materiał na gniazda).

W otoczeniu budynku wieczorem stwierdzono obecność nietoperzy, natomiast obserwacja termowizyjna dostępnych miejsc nie potwierdziła obecności nietoperzy na budynku w ciągu dnia

5. Podsumowanie

Na budynku GOKiS stwierdzono obecność jednego chronionego prawem gatunku (bociana białego) oraz ślady wskazujące na obecność chronionych prawem gatunków ptaków sugerujące, traktują one budynek jako miejsce odpoczynku. Przed rozpoczęciem prac budowlanych/remontowych w szczególności zaleca się:

- rozpoczęcie prac po okresie lęgowym wymienionych we wstępie gatunków (nie wcześniej niż we wrześniu),
- zabezpieczenie z wyprzedzeniem szczelin i innych potencjalnych miejsc gniazdowania ptaków i bytowania nietoperzy,
- przeniesienie gniazda bociana białego w bezpieczne miejsce w pobliżu budynku,
- stworzenie alternatywnych schronień (budek lęgowych dla ptaków i skrzynek dla nietoperzy) – skrzynki dla niektórych gatunków ptaków mogą być montowane na warstwie ociepliny lub pod nią (podobnie jak podtynkowe i podocieplinowe schrony dla nietoperzy), pozostałe typy skrzynek powinny być umieszczane na drzewach; dobór skrzynek i miejsc ich montażu dla poszczególnych gatunków powinien być skonsultowany.

6. Bibliografia

Grzeniewski M., Kowalski M., *Ochrona ptaków gniazdujących w budynkach*, Towarzystwo Przyrodnicze Bocian, 2010.

Wylegała P., Jaros R., Dzięciołowski R., Kepel A., Szkudlarek R., Paszkiewicz R., *Docieplanie budynków w zgodzie z zasadami ochrony przyrody*, Towarzystwo Ochrony Przyrody SALAMANDRA, 2009.

Zyskowski D., Zielińska D., *Przewodnik do inwentaryzacji oraz ochrony ptaków i nietoperzy związanych z budynkami*, Federacja Zielonych GAJA, 2014.